

Hovedgrundlaget for Kreditforeningernes Virksomhed er jo den Bedømmelse, der findes Sted af Panterne, forinden Laanene gives. Det allervigtigste og allervanskeligste Punkt er netop at udfinde Regler, der give Betryggelse med Hensyn til Taksationen ikke blot i Øjeblikket, men netop under Hensyn til den lange Tid, hvori Kreditforeningslaanene antages at skulle virke. I denne Henseende tror jeg, det maa siges, at den nuværende Ordning lader paa flere Punkter adskilligt tilbage at ønske. Det er ikke altid, at Kreditforeningernes Direktioner faa saa sikre og paalidelige Oplysninger, som ønskeligt kunde være, om de Ejendommens Værdi, hvori der skal gives Laan, Taksationsmændene ere undertiden meget tilbøjelige til at se hen til dette, at der dog kun gives Laan paa første Prioritet, og for det Laan, som der kan være Tale om at give efter sædvanlige Regler, er der Sikkerhed nok. De gaa undertiden, ja, ikke saa sjælden en Vej, der er modsat den, de skulle gaa. De spørge Manden: hvilket Laan skal du have, og saa tage de noget Hensyn dertil ved Ejendommens Burdering, medens de burde gaa den friere og sikre Vej at sige: det er Ejendommens Værdi, og saa maa Fremtiden vise, hvilket Laan der vil blive hdet. — Nu er Forholdet det, at der er forskellige Fremgangsmåder med Hensyn til Udnævnelsen af Taksationsmænd. Der er Steder, hvor de vælges af Medlemmerne, og man skulde antage, at det i og for sig var en heldig Fremgangsmåde, fordi det solidariske Ansvar medfører, at for høje Taksationer kunne faa Indflydelse netop paa Taksationsmændenes eget Velfærd, at de kunne komme til at lide under det, hvis de gennemgaaende taksere Ejendommene for højt. Der gives andre Kreditforeninger, hvor Direktionerne vælge Taksationsmændene efter Repræsentanternes Indstilling, og endelig andre, hvor Repræsentanterne selv vælge Taksationsmændene. Taksatorstillingerne ere i og for sig attraaede; navnlig af den Grund, at de give en Indtægt. I saadanne Tider, hvor der er stærkt Høre, naar mange ny Laan optages, eller naar der skal gøres Forandringer i Laan, kan der være mange Taksationsforretninger og en ret god Virksomhed for Taksationsmændene, saa at det kan blive en ganske god Indtægt, i Særdeleshed naar Tiden er saadan, at det for Landbrugere er gavnligt at have nogen Biindtægt ved Siden af. Desuden giver det i Kresen en vis Anseelse, for unge fremadstræbende Mænd er det ofte Begyndelsen til at gøre sig bemærkede. — Noget lignende gælder om Repræsentantstillingen i Kreditforeningerne; det er ogsaa Bøster, der

ere attraaede, særlig paa Grund af den Anseelse, de give. Jeg maa gjøre opmærksom paa, at man ikke altid er sikker paa, at der gøres rigtige Valg. Der drives ogsaa i den Henseende en stærk Agitation. Det er ikke saa meget længe siden, at en Mand anbefalede sig til at blive Repræsentant i en Kreditforening derved, at han paaviste og paaberaabte sig, at der i hans Distrikt var givet større Laan end i noget andet Distrikt i den vedkommende Kreditforening, og de Medlemmer, som skulde vælge, valgte ham visseelig paa Basis deraf. Det er en fuldstændig forfærdet Betragtning. De Medlemmer, der havde været saa heldige at faa store Laan paa Grund af denne Repræsentants Indstilling, skulde have været glade og tilfredse dermed, men havde de set paa deres egen Interesse og set ubildet paa Sagen, vilde det have været heldigt for dem, om de efterfølgende Laansøgere ikke fik saa store Laan, og at de altsaa havde valgt en Repræsentant, som ikke særlig gjorde sig til af, at han var i Stand til at staffe Laansøgerne de størst mulige Laan. Jeg nævner dette for at gøre opmærksom paa, at der baade med Hensyn til Taksator- og Repræsentantbestillingen drives Agitation, som ikke altid er meget heldige, men naturligvis har man ved Siden deraf baade Taksatorer og Repræsentanter, som fuldkommen tilfredsstillende og paalidelig udføre deres Gerning. — Naar man nu vil se tilbage paa, at de bestaaende Landkreditforeninger have haft en meget heldig Tid, at man ikke saa sjælden hører Tale om, at det er et fortræffeligt, et udmærket Princip, der hidtil har været anvendt, at det er gaaet saa glimrende, at der næsten intet Tab har været, maa man ikke overse, at de Kreditforeninger, der ere blevne oprettede efter Lovens af 20de Juni 1850, stadig have arbejdet under opadgaaende Konjunkturer lige til Begyndelsen af Tirsferne. Det er virkelig en Sag, som først og fremmest maa tilskrives Konjunkturerne, at det er gaaet saa særlig godt, som det i denne Henseende er gaaet, at Ejendomsværdierne stadig ere stegne, og man skal i alt Fald ikke deri kunne søge et Bevis for, at det er godt, som det har været indrettet. Hvis Forholdet havde været et andet, hvis Konjunkturerne havde været nedadgaaende, som Tilfældet har været fra Begyndelsen af Tirsferne, kunde det være, at Forholdet havde stillet sig noget anderledes og ikke fuldt saa heldig.

Et andet principielt Punkt med Hensyn til Organizationen, som den hidtil har været, skal jeg tillade mig at fremdrage, nemlig den underlig blandede Stilling, som Repræsentanterne indtage. Den enkelte Repræsen-